

Évközi 29. vasárnap A Missziók vasárnapja

Október 23. Kapisztrán Szent János áldozópap

Ritka emberi tulajdonság az állhatatosság. Tudunk lángolni, talán kivételes esetekben még nehéz és nagy tetteket is végrehajtani. Tudunk hirtelen lelkesedni az igazságért, de ha őszinte lelkiismeret-vizsgálatot tartunk, beláthatjuk, hogy életünk szinte teljes egészében szalmaláng-sorozat, nem pedig hűséges és következetes magatartás a hitben. Lépten-nyomon éreznünk kell az ellentmondásra és bűnre hajló természetünk gyöngeségeit, akkor is, midőn Krisztust követjük. A következetesség, a hűség és az állhatatosság a hitben: egész életre szóló program a keresztényeknek.

Ezért buzdít a mai liturgia - a liturgikus év végéhez, a számadáshoz közeledve -, hűségre, kitartásra és állhatatosságra. Az állhatatos imádság győzelmet arat (vö. 1. olvasmány!), mert ez a legerősebb kifejezése és jele bizalmunknak, amikor segítségre szorulunk. A megismert jóban és a meggyőződéses hitben való kitartás a krisztusi tökéletesség és a hivatásbeli munka biztosítéka. (Vö. szentlecke!) Eszkatologikus szempontból nézve pedig az állhatatosság a végső isteni igazságtevés reményének a záloga.

Csanád Béla

A szentmise olvasmányai

- 1. Kiv 17,8-13** Mózes közbenjáró imája győzelemre segíti a csatában József vezetésével a választott népet.
- 2. 2Tím 3,14-4,2** A Szentírás megadja az útmutatást ahhoz, hogy a Krisztus Jézusba vetett hit által eljussunk az üdvösségre.
- 3. Lk 18,1-8** Isten végső és tökéletes igazságszolgáltatásában részesülnek azok, akik belévetett bizalommal kitartóan kérik ezt tőle.

Példabeszéd az igazságtalan bíróról

A példabeszéd csak a harmadik evangéliumban olvasható, tehát Lukács saját forrásából való. Tartalmában hasonlít az alkalmatlankodó barátról szóló példabeszédhez (Lk 11,5-8). Mindkét szöveg az ima meghallgatásának a bizonyosságáról kívánja a keresztényeket meggyőzni. A szakasz elején található bevezető mondat, amely Lukács szerkesztői tevékenységének az eredménye, világossá teszi, hogy mi volt az evangélista szándéka, amikor a példabeszédet evangéliumába felvette: az állandó imára akart vele buzdítani. A tulajdonképpeni példabeszédet a 2-5. versek tartalmazzák. A 6-8. versekben olvasható az alkalmazás, amely nem egészen egységes. Többszöri átdolgozásra lehet benne következtetni. Különösen is feltűnő a záró kérdés a 8b versben, amelyet a biblikusok általános véleménye szerint Lukács iktatott be a jelenlegi helyére. Mivel a kérdésben az Emberfia eljövételéről van szó, sokan valószínűnek tartják, hogy eredetileg inkább a 17,22-37 egységben megőrzött eszkatologikus beszéd része lehetett. A szakasz végső, kánoni formájában a záró kérdés a bevezető mondatot erősíti meg. A keresztényeknek „szüntelen” imádkozniuk kell (1. v.), s ezzel kell kifejezésre juttatniuk „hitüket” (8b v.), amellyel az Emberfia eljövételére készülnek. A 7-8a versekben ősegyházi problémákra (üldöztetés, parúzia késése) érezhető utalás. Az ősegyház tehát saját életére alkalmazta a példabeszédet. Afelől természetesen nem lehet kétségünk, hogy a példabeszéd és annak első alkalmazása – az igazságtalan bíróról és Isten párhuzamba állítása – Jézustól származik. Az evangélista által szerkesztett bevezető mondat tudunkra adja, hogy a következő példabeszéd, úgy, mint az előző eszkatologikus beszéd, a tanítványoknak szól. A bevezetés által Lukács előzetes útmutatást is ad a példabeszéd értelmezéséhez: jelzi, hogy Jézus történetét az állandó imára való buzdításként kell felfognunk. A példabeszédben Jézus először egy bírót mutat be, akire a teljes gátlástalanság a jellemző: sem Istent nem féli, sem az emberekre nincs tekintettel. A bíróról ezenkívül csak azt tudjuk meg, hogy az egyik, közelebből meg nem határozott városban él. A példabeszéd másik szereplője egy özvegyasszony.

Az Őszövetségben az özvegyek az idegenek és az árvák mellett a társadalom legkiszolgáltatottabb személyeiként jelennek meg, akiknek a jogait gyakran semmibe veszik (vö. Kiv 22,22-24; MTörv 10,18; 24,17; Jer 22,3). A példabeszédben szereplő özvegy a 2. versben említett „igazságtalan” bírótól kéri jogának érvényesítését. Jézus nem mondja meg, hogy konkrétan milyen ügyről is van szó. Mivel egyedi bírók a hivatalos bíróságokkal szemben magánügyekkel, főleg pénzügyi vitákkal foglalkoztak, feltételezhetjük, hogy az asszony a jogos örökség kifizetését, vagy valamilyen adósság visszaszolgáltatását szeretne volna a bírón keresztül elérni. A bíró huzamosabb ideig egyáltalán nem foglalkozik az ügygel. Ez a 2. versben olvasható bemutatás után egyáltalán nem meglepő, hiszen olyan személyként ismertük meg őt, aki kizárólag csak önmaga érdekeit tartja szem előtt, s ezért működését nem az önzetlenség és a kiszolgáltatottak védelme határozza meg. A hosszabb elutasító hozzáállás után azonban végül mégis teljesíti a kérést. Mindezt ő maga indokolja meg monológ formájában. Először megismétli a jellemzést, amelyet korábban az elbeszélésekben olvastunk róla (2. v.), s amelyet most ő maga is a bűnbánat legkisebb jele nélkül megerősít. Majd kijelenti, hogy a jogszolgáltatásra azért kerül sor, mert az özvegyasszony a folytonos zaklatásával terhére van. A mondat végén szereplő ige görög formája a „hüpopiadzó” igének a ragozott alakja. Jelentése szó szerint: „szem alá (= arcul) ütni”. Ha ezen eredeti jelentést vesszük alapul szövegünkben is, akkor a bíró arra utal, hogy az asszony a tettlegességtől sem riad vissza, s ez a határozottság készteti őt az igazságszolgáltatásra. Az ígét azonban átvitt értelemben – „zaklatni” jelentéssel – is fel lehet fogni: az asszony egyszerűen nem hagy békét a bírónak, aki végül is kényszerűségből eleget tesz kérelmének. A példabeszédet követi az alkalmazás a 6. versből kezdődően. Ezt Lukács új bevezető mondatával jelzi. Jézus, mint Úr, az „igazságtalan” bíróra irányítja a figyelmet. A példabeszéd tanítása tehát a bíró szavaiból következtethető ki. A következtetés a zsidóknál ismert „kisebbről a nagyobbra” formában történik. Ha már egy igazságtalan, Istent és embert semmibe vevő bíró a kitartó és állhatatos kérés következtében igazságot szolgáltat, mennyivel inkább megteszi ezt az Isten, aki a tanítványok Atyja. Furcsának tűnhet, hogy Jézus Istent egy igazságtalan bíróval hozza összefüggésbe. Látni kell azonban, hogy a kettejük közötti párhuzam ellentétes jellegű. Éppen ezen az ellentétén van a hangsúly. Ha az állhatatosság már egy erkölcstelen emberrel szemben eredményre vezet, akkor mennyivel inkább az Istennel szemben, aki nem kényszerből, hanem szeretetből teljesíti a kérést. Az „éjjel-nappal” történő kiáltásban a keresztyének üldözött helyzetére láthatunk utalást. A szorongatott helyzetben úgy tűnhet, hogy Isten hallgat, és nem lép közbe választottai védelmében. Lukács a példabeszéddel biztatást akar adni nekik: ne csüggedjenek, és ne gyöngüljön az Istenbe vetett bizalmuk. Az isteni igazságszolgáltatás nem fog elmaradni. A szakasz kérdéssel zárul, amely új szemponttal egészíti ki a példabeszéd alkalmazását. Az előző mondatok arról biztosították a különféle megpróbáltatásokat elszenvedő keresztyéneket, hogy Isten nemsokára közbelép és igazságot szolgáltat. A záró kérdés ezzel szemben a tanítványok feladatára irányítja a figyelmet: az Emberfia eljövételét élő hittel kell várniuk. A hit a szövegösszefüggésben nem jelenthet mást, mint állhatatos és kitartó imát. Ahogy a bevezető mondat, úgy a záró kérdés is az állhatatosság szemszögéből értelmezi a példabeszédet. A kérdés a 17,22-37 szakaszban található eszkatologikus beszéd alap témáját veszi fel ismét. A keresztyéneknek készeknek kell lenniük az Emberfia fogadására, akinek az eljövetele a végső igazságszolgáltatást jelenti majd számukra.

Kocsis Imre

Bízzatok a szeretetben

Kis kézikönyv tudatos szülők számára (12.)

Első rész

Ne bántsátok a gyermekeket!

A gyermekek jogainak chartája a sportban

Sport, gimnasztika, zene... van, hogy inkább a divat követelményeinek tesznek eleget, nem pedig gyermekeink fejlődését szolgálják. Pedig meg kell adni nekik a lehetőséget és az időt arra, hogy úgy játszassanak, hogy közben ne kelljen bajnoknak lenniük. Antonio Mazzi atya ezt mondja: „Sok szülő csak azt akarja, hogy gyermeke bajnok legyen. De közben megfélemezik róla, hogy bajnok csak az lehet, akinek már volt bátorsága megjárni a fájdalom, a lemondás, a fáradtság, és a kötelesség titokzatos útját.”

1. Annak joga, hogy úgy szórakozhasson és játszasson, mint egy gyermek. A sportoláshoz való jog.
2. Annak joga, hogy egészséges környezetben nőhessen fel.
3. Annak joga, hogy méltósággal bánjanak vele.
4. Annak joga, hogy képzett emberek vegyék körül és tartsák neki az edzéseket.
5. Annak joga, hogy a saját ritmusának megfelelő edzéseket kapjon.
6. Annak joga, hogy olyan fiatalokkal mérjék össze teljesítményét, akiknek ugyanakkora esélye van a győzelemre.
7. Annak joga, hogy képességeinek megfelelő versenyeken vegyen részt.
8. Annak joga, hogy a legteljesebb biztonságban sportoljon.
9. Annak joga, hogy legyen ideje pihenni.
10. Ahhoz való jog, hogy ne kelljen bajnoknak lennie.

Avignone 1995

Hogyha ezek a jogok, akkor a szülőknek kötelessége biztosítani ezeket a gyermekek számára.

Kérdések hozzád, apuka és anyuka:

- Saját tapasztalatod szerint, mit jelent az, hogy nevelni főleg példamutatással és osztozással lehet?
- Mennyi időt áldozol gyermekeidre naponta, illetve hetente? Milyenek a beszélgetéseitek? Tényleg ott vagy lélekben is, vagy csak úgy teszel?
- Miért keressük és helyezzük előtérbe a rendkívüli helyzeteket és miért hanyagoljuk a hétköznapiakat, amikor ezek jelentik az élet iskoláját?
- Mi az, ami leginkább megérint téged a názáreti Szent Család életéből: 30 év látszólagos rutin...?

Sms, egy mosoly és egyebek

Uram,
add meg nekem a bölcsességet...
Ő tudja,
mi kedves
a szemedben
és mi helyes
a parancsaid szerint.
Küldd le szent egedből,
dicsőséged trónjától,
hogy munkámban
velem legyen és segítsen,
és így fölismerjem,
mi kedves a szemedben.

Mert tud és ért mindent;
tetteimben
józanul vezet majd
és megoltalmaz hatalmával.
Így majd tetszenek
neked műveim.

Bölcs 9,4-9-12

Gyermekeid nem a tied,
általad érkeznek ide, de nem tőled,
nálad vannak, de nem rendelkez velük,
mint tulajdonaiddal.
Csak szeretetedet adhatod nekik, gondolataidat nem,
mert nekik saját gondolataik vannak.
Testüknek hajlékot adhatsz,
de lelküknek nem, mert lelkük
a holnap házában lakik,
melyet nem látogathatsz meg,
még álmaidban sem.
Megkísérélheted ugyan, hogy velük azonos légy,
és őket azonosná tedd magaddal.
De az élet nem megy visszafelé,
és nem áll meg a tegnapiánál.
Te vagy az íj, mely gyermekeidet
a jövőbe repíti.

Kahlil Gibran

Sms-ek szülőktől szülőknak

A házasság értéke nem abban áll, hogy a felnőttek gyermekeket formálnak, hanem hogy a gyermekek felnőtteket. *(Peter De Vries)*

Semmi sincs nagyobb hatással a gyermekekre, mint az olyan élet, amelyet nem éltek a szülei. *(Carl Jung)*

Amióta gyermekeim vannak, nagyon sok mindent megtanultam, és a legtöbb dolog, amit magamról kell megtanulnom, nem valami kellemes. *(Michael Novak)*

Egy gyermek soha nem olyan, mint amilyennek megálmodtuk; előbb-utóbb el kell fogadnunk olyannak, amilyen. És sokszor nehéz elfogadni gyermekeinket, amikor saját hibáinkat látjuk bennük. *(Denis Sonet)*

Nem igaz, hogy azért szeretjük gyermekeinket, mert a mieink; megtanuljuk szeretni őket. *(Marcello Bernardi)*

Rossz gyerekek nincsenek; csak rossz szülők vannak. *(Ferenczi Sándor)*

Ha valamit meg akarunk változtatni gyermekünkben, először alaposan tekintsünk magunkba, hogy azt a valamit nem saját magunkban kellene-e megváltoztatnunk? Ha a folyó piszkos, a forrást kell megvizsgálni. *(Carl Jung)*

A bölcs nevelőnek elengedhetetlen értéke, hogy hajlandó és képes mérlegelni a saját magában található, és a gyermek viselkedésére ható lehetséges motivációkat. *(Bruno Bettelheim)*
Mindenki volt gyerek, de csak kevesen emlékeznek rá. *(Antoine de Saint-Exupéry)*

Egy nevelő akkor sikeres, ha feleslegessé tudja tenni magát (vagy legalább nélkülözhetővé). A szülőkre azt a tiszteletreméltó feladatot bízta, hogy gyümölcsöztethetik az életet, amit ők maguk is ajándékba kaptak. *(Michael Quist)*

(Folyt. köv.)

Luigi Guglielmoni - Fausto Negri

Vasárnapi jegyzet

Nemzetgyász - történet 2.

Arad végzetes színhely, nem csupán 1849-től. Csorba Csaba régész, történész mondta el, hogy a Képes Krónika, Káldi Márk műve öröközte meg azt a XII. századi véres országgyűlést, „amikor a gyűlés napján a király II. (Vak) Béla trónszékében ült, eljött a királyné fiaival, és a király mellé ült, azután így szólt az egész néphez: 'Minden híveim, nemesek, vének, ifjak, gazdagok és szegények, halljátok! Isten mindegyikötöknek megadta természetes szeme világát, hadd halljam hát, miért vették el urunk szeme világát, hadd halljam hát, miért vették el urunk, a király látását, és kiknek tanácsára történt ez? Tárjátok ezt föl nekem, álljatok rajtuk hirtelen bosszút ezen a helyen, végezzetek felőlük miértünk...' Miután így beszélt, felzúdult a nép azokra a bárókra, akiknek tanácsából a királyt megvakították; egyeseket megkötöztek, másokat megcsonkítottak...' Tegyük hozzá: a leszámolás megtorlására, a leszármazottak ellen történő bosszúra sohasem került sor.

Arad váránál, s a vesztőhelynél minden mai hangulatúvá válik, ha benső idejében éljük meg nemzetünk történelmét, amelyben folyton jelen van Isten gondoskodó hatalma.

1848 szeptemberében Berger János, aradi várparancsnok szembefordult a magyar kormánnyal, hadikészültségbe helyezte a várat, a hódolni nem akaró várost pedig ágyútűz alá vette. A forradalmi magyar kormány 1848 decemberében kezdte meg a vár ostromát: Arad megye nemzetőreit mozgósította. A védők kiéheztetése volt a cél. Az éhséget nem bíró őrség 1849. július első napján feladta a várat. Arad már romokban hevert az ágyúzás miatt. Vetter Antal altábornagy kiáltványt intézett a lakossághoz, méltatta a győzelmet: „Ott, honnan a pusztító elemek még régebben is rombolták a virágzó várost, most büszkén leng a trikolor... Arad városa kitüntetett ritka hazafisága s elszánt, minden vésszel bátran dacoló állhatatossága kiérdemli a nemzet halálját. Éljen a szabad hon! Éljenek Arad hős polgárai!”

Aztán szűkült a kör. Augusztus 11-én a várban a haditanácson Kossuth bejelentette lemondását, a hatalmat Görgeynek adta át, aki látta, hogy reménytelen a helyzet. Levelet írt Damjanichnak, Arad parancsnokának:

„Neked, mint a vár parancsnokának, nem lehet sem parancsolnom, sem tanácsolnom, legfeljebb kérem szabad, hogy szívedet inkább a humanitásnak, mint a dicsvágyak nyisd meg.”

Damjanich megfogadta Görgey kérését, augusztus 17-én Buturlin orosz tábornoknak adta át a várost és nem Schlick osztrák tábornoknak. Az oroszok a várat az osztrákoknak adták át. A kegyetlen Haynau tábornok augusztus 21-én Aradra érkezett, s másnap főbe lövette Ormay Róbert honvédezt. Megkezdődött a terror, ami megborzongatta az európai közvéleményt is.

† Tóth Sándor

hírek információk

A katolikus egyházban több évtizedes hagyomány október hónap folyamán a missziós gondolat tudatosítása. Az idén október 19-e, a missziók világnapja, mely alkalom arra is, hogy az egyház tagjai adományaikkal is segítsék a missziós munkát. Ezért a mai, vasárnapi perselyadományokat minden katolikus templomban a missziók javára továbbítják.

Megjelent a Toronyirány magazin idei ötödik száma, mely az egyházmegye területén minden templomban és egyházi intézményben ingyen kapható. A szokásos rovatokon kívül írárok, tudósítások olvashatók az elmúlt időszak eseményeiről.

A Klebelsberg Központ, a Szegedi Tankerületi Központ, a Gál Ferenc Egyetem, az Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékpark és a Szeged-Csanádi Egyházmegye Klebelsberg Kunó születésének 150. évfordulója alkalmából Kárpát-medencei Emlékversenyt hirdetett meg a magyar és a határon túli, magyar nyelvű általános iskolák tanulói részére október 9. és 11. között. A programsorozat célja nem csupán a tudáspróba volt, hanem Klebelsberg örökségének bemutatása: annak a szemléletnek, amely az oktatást, a kultúrát és a nemzeti identitás erősítését középpontba helyezte. Az emléktverseny ünnepélyes megnyitóján 15 általános iskolából 500 gyermek és pedagógus közös népi játékos tánccal töltötte meg a Dóm teret, ünnepelve a közösség erejét, a hagyományok tiszteletét és a mozgás örömeit.

Klebelsberg Kuno születésének 150. évfordulója alkalmából a 2025-ös év Klebelsberg Kuno-emlékév. „Én hiszek a teremtes örök erejében...” címmel a Szegedi Dóm Látogatóközpont kiállítótermében (Dóm tér 16.) tekinthetik meg az érdeklődők a jubileumi kiállítást. A kiállított tablók, emlékiratok, tárgyi emlékek megtekintésével ismerhetik meg az egykori vallás- és közoktatásügyi miniszter életét, munkásságát. A kiállítás során a mesterséges intelligencia segítségével életre keltett Klebelsberg Kunótól hallhatják a legismertebb idézeteit. Minden érdeklődőt szeretettel várnak a szervezők.

Október 4-én Budapesten rendezték meg a XIV. Caritas Hungarica-díj átadó ünnepséget, amelyen a Katolikus Karitás 34 önkéntesét köszöntötték. A Szeged-Csanádi Egyházmegyéből három önkéntes részesült elismerésben: Szegedről Bérdi Józsefné és Nagy Istvánné, valamint Csongrádról Horváth-Varga Sándorné. A Katolikus Karitás által 2012-ben alapított Caritas Hungarica-díjat azok az önkéntesek kapják, akik hosszú időn át kiemelkedő szorgalommal szolgálták a rászorulókat. Áldozatos munkájuk a magányosok, betegek, fogyatékkal élő és a társadalom peremére sodródott emberek és családok mindennapjaiban hoz enyhülést és reményt.

Október 6-án a Csongrád-Csanád Vármegyei Kormányhivatal közössége koszorúzással emlékezett meg az aradi vértanúk napja alkalmából a szegedi Aradi vértanúk terén. A hagyományos megemlékezésen Salgó László Péter főispán kiemelte: a nemzet történelmének sorsfordító eseményeire való emlékezés egyszerre tiszteletadás és erőforrás a jövő számára. A helyszín szimbolikus jelentőségű is: a Dóm és a Dóm tér a magyar hit, kultúra és összetartozás kiemelt színtere, amelynek a nemzeti emlékhellyé nyilvánítására tett törvényjavaslatot az Országgyűlés egyhangú döntéssel elfogadott.

A kormány 2001-ben nyilvánította október 6-át nemzeti gyásznappá, emlékezve Batthyány Lajos kivégzésére és a tizenhárom aradi vértanú hősi halálára 1849-ben.

A Gál Ferenc Egyetem Kutatóintézetének „Bálint Sándor” Vallási Kultúrakutató Csoportja és a Szent István Tudományos Akadémia Történelem- és Néprajztudományi Osztálya október 14-15-én tartott konferenciát a Gál Ferenc Egyetemen a 2025-ös meghirdetett szentév alkalmából SZENTÉVEK ÉS JUBILEUMOK címmel.

Október 21-én a KatHáz (Szeged, Dugonics tér 12.) ad otthont a szemeszter első Taste and See imaalkalom című ifjúsági eseményének, amelyre fiatalokat hívnak közös imádságra és dicsőítésre. A program célja, hogy a résztvevők közösségben élhessék meg az Isten közelségét, bátorítást és lelki megújulást tapasztalva. Az alkalmon dicsőítés, szentgyónás, szentségimádás, közbenjáró ima és előadások segítik a lelki elmélyülést. A rendezvény ingyenes, a szervezők fotó- és videófelvételeket is készítenek az eseményről.

A Belvárosi Plébánia október 22-én, szerdán 19 órakor templombemutatót szervez, melyen Kondé Lajos pasztorális helynök, a székesegyház plébánosa vezeti végig az érdeklődőket a Dóm terein, az altemplomtól a kupolán át egészen a toronykilátóig. A program kezdetekor a templomot bezárják, ezért kéri, hogy csak azok csatlakozzanak, akik legalább két órát tudnak maradni. A részvétel ingyenes, de regisztráció szükséges, amelyet október 19-ig, azaz máig a fogadalmitemplom.hu honlapon elérhető úrlapon lehet megtenni.

A Szeged-Csanádi Egyházmegyei Karitás idén is megrendezi a Karitás Alkotóházat, ahová szeretettel várnak minden kézműveskedni vágyót. Az október és november folyamán, keddenként 15.00 és 18.00 óra között tartott foglalkozásokon ajándékok, képeslapok, gyertyák, dísz tárgyak és karácsonyfadíszek készülhetnek, amelyek a Karácsonyi Karitás Jótékonyági Vásáron találnak gazdára. A program fő helyszíne az ÁGOTA Közösségi és Kulturális Centrum kisterme (Szeged, Csongor tér 8.), kivéve november 11-én, amikor a Karitás Iroda ad otthont az alkotónapnak – ez is a Csongor téren található.

Kiadja a Glattfelder Alapítvány

Felelős kiadó és szerkesztő: Kiss-Rigó László
Állandó munkatárs: Bábszki Zoltán, Borz Gergely,
Cserny Szilvia, Karsai Örs,
† Tóth Sándor

Címünk: 6720 Szeged, Aradi vértanúk tere 2.